

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 160/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Babjakom, Kováčska 40, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 327/2015 z 27. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 327/2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) z 27. apríla 2016.

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že v konaní pred Okresným súdom Rožňava (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 10 C 45/2012, kde vystupuje na strane žalobcu, vydal okresný súd uznesenie č. k. 10 C 45/2012-210 zo 16. januára 2015, ktorým zamietol návrh žalovanej v 1. rade na prerušenie konania. Predmetom konania je zaplatenie náhrady za prijaté nájomné.

3. Žalovaná v 1. rade napadla uvedené uznesenie okresného súdu odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozhodnutím tak, že zmenil uznesenie okresného súdu a prerušil predmetné konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 136/2003.

4. Sťažovateľka vytyka krajskému súdu, že nebral do úvahy dôsledky prerušenia konania, v ktorom hrozí vznik zbytočných prietahov, pretože uvedené konanie vedené pod sp. zn. 12 C 136/2003 prebieha neprimerane dlho, čo môže mať vplyv aj na dĺžku prerušeného konania. Sťažovateľka sa domnieva, že prerušené konanie je po skutkovej a právnej stránke jednoduchšie, a preto možno skôr očakávať meritórne rozhodnutie v predmetnej veci. Podľa sťažovateľky sa krajský súd vo svojom rozhodnutí nevysporiadal so všetkými argumentmi, ktoré sťažovateľka uviedla vo vyjadrení k odvolaniu, predovšetkým neposúdil možný dopad prerušenia konania na dĺžku konania z hľadiska procesnej ekonomie a hospodárnosti konania a dodržania povinnosti všeobecných súdov, aby poskytnutá súdna ochrana bola rýchla a účinná. Rozhodnutie krajského súdu preto považuje za arbitrárne.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„2. Základné práva sťažovateľky [redacted], [redacted], bytom [redacted], právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru,

uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1 Co/327/2015-233 zo dňa 27. apríla 2016, porušené boli.

3. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co/327/2015-233 zo dňa 27. apríla 2016 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia advokátom vo výške 303,16 Eur, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

9. Sťažovateľka sa prostredníctvom podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, pretože krajský súd sa nezaoberal všetkými námietkami sťažovateľky a neposúdil dopady prerušenia konania z hľadiska vzniku možných prietáhov v konaní.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Podľa § 109 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“) pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu.

13. Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie so zreteľom na skutočnosť, že mohol preskúmavať len jeho ústavnosť, pričom dospel k záveru, že sťažnosť nie je opodstatnená.

14. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu v časti podstatnej vo vzťahu k sťažnosti vyplynulo:

„Z cit. ustanovenia vyplýva, že rozhodnutie o prerušení konania z uvedeného dôvodu nie je obligatórnou povinnosťou súdu, ale je výsledkom jeho úvahy, čo však neznamená, že takáto úvaha nemá byť podložená konkrétnymi relevantnými skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu spisu. Uvedený procesný inštitút má okrem iného za cieľ aj zabezpečiť jednotnosť rozhodovania súdov v rovnakej otázke, a teda aj to, aby sa rovnaká otázka aj v prípade, že ide iba o otázku predbežnú neposúdila pri rovnakých skutkových okolnostiach odlišne, čo do značnej miery znižuje dôveryhodnosť rozhodnutia súdov. Vznik takýchto odlišných záverov o rovnakej otázke vyvoláva totiž situáciu, ktorú je často potrebné riešiť následnými súdnymi konaniami. Je preto dôvodný argument, aby sa uvedená otázka riešila iba v jednom konaní a pre posúdenie toho, v ktorom z dvoch prebiehajúcich konaní by sa mala riešiť možno považovať za dôvodnú argumentáciu žalovanej o tom, že v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/136/2003 bolo už vykonané pomerne rozsiahle dokazovanie ohľadne spornej platnosti zmluvy, na základe ktorej žalobkyňa nadobudla svoj spoluvlastnícky podiel, ako aj skutočnosť, že v uvedenom konaní je jeho účastníkom aj osoba, od ktorej žalobkyňa tento podiel nadobudla, pričom v prebiehajúcim konaní táto osoba účastníkom nie je. Na takomto závere nemení nič ani tvrdenie žalobkyne o tom, že časť jej nároku nie je odvodená iba od jej vlastníctva spoluvlastníckeho podielu, ale aj na základe zmluvy o postúpení pohľadávky od jej právneho predchodcu, teda predchádzajúceho podielového spoluvlastníka. Je totiž zrejmé, že aj za takejto situácie nemožno vo veci rozhodnúť bez toho, aby sa posúdila platnosť zmluvy, na základe ktorej žalobkyňa uvedený spoluvlastnícky podiel nadobudla.“

15. Citovaným úvahám krajského súdu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska ani pri zohľadnení argumentov, na ktoré vo svojej sťažnosti poukazuje sťažovateľka, nič podstatné vytknúť. Ústavný súd trvale zdôrazňuje, že nie je súdom nadriadeným všeobecným súdom

a nie je vrcholom ich sústavy ani ďalšou opravnou inštanciou voči ich rozhodnutiam. Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je oprávnený zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov iba v prípade, ak tieto súdy nepostupujú v zhode s ústavou, ústavnými zákonmi alebo princípmi, ktoré vyplývajú z kvalifikovaných medzinárodných zmlúv. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade došlo k splneniu podmienky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, pričom tieto dôvody nemožno považovať za odporujúce pravidlám logiky alebo ich označiť v inom smere za excesívne. Ústavný súd s poukazom na citované ustanovenia zdôrazňuje, že nezávislý súd je oprávnený a zároveň i povinný zodpovedne zvážiť, aký procesný postup má v konkrétnom prípade zvoliť. Nie je vecou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti zasahovať do právomoci všeobecných súdov nariadením konkrétneho procesného postupu.

16. Podstata prerokúvanej sťažnosti spočíva v nesúhlase sťažovateľky s napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorým rozhodol o prerušení konania v právnej veci sťažovateľky. Sťažovateľka argumentovala predovšetkým, že napadnuté rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a ako také arbitrárne a zmätočné. Ústavnému súdu však neprislúcha akokoľvek spochybňovať procesný postup krajského súdu, ktorý bol v danej fáze konania detailne oboznámený s okolnosťami tohto prípadu, a už vôbec mu neprináleží meniť z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné a dostatočne odôvodnené závery, ktoré sú výrazom jeho nezávislého rozhodovania. V opačnom prípade by bol ústavný súd v pozícii ďalšej prieskumnej inštancie v systéme všeobecného súdnictva, čo by bolo v rozpore s ústavným vymedzením jeho kompetencií. Navyše, požiadavka jednotného rozhodovania, na ktorú krajský súd prihliadol pri svojom rozhodnutí, sa javí ako legitímna, pretože v danom prípade neznamená len snahu zabezpečiť jednotnú rozhodovaciu prax v dvoch rôznych súdnych konaniach, ale predovšetkým predchádzať stavu, keď by bolo potrebné zabezpečiť jednotnú rozhodovaciu činnosť prostredníctvom opravných prostriedkov, ktorými by sa taktiež obe konania mohli neúmerne predĺžiť.

17. V súvislosti s prerušením konania je potrebné dodať, že ide o uznesenie, ktoré bolo vydané v súlade s § 109 ods. 2 OSP, ktorým sa nerozhoduje o právach a povinnostiach

účastníkov sporu vo veci samej. Ak pominú dôvody prerušenia konania, súd prvého stupňa môže v konaní ďalej pokračovať i bez návrhu ktorejkoľvek strany (§ 165 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, predtým § 111 ods. 2 OSP). Aj z uvedených dôvodov takéto rozhodnutie spravidla ani nie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených základných práv a slobôd. Napokon, ak by dochádzalo v tomto konaní k neúmerným priet'ahom v súdnom konaní, nič nebráni s'ťažovateľke využiť účinné právne prostriedky nápravy tohto stavu.

18. S'ťažovateľka nepredložila dostačujúce dôvody, z ktorých by bolo možné vyvodíť, že jej s'ťažnosť smerujúca proti napadnutému procesnému rozhodnutiu krajského súdu má atribúty, ktoré preukazujú jej ústavnoprávny rozmer. V tejto spojitosti treba poukázať aj na princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu a s ním súvisiaci princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci iných orgánov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o s'ťažnostiach podľa čl. 127 ústavy preskúmané.

19. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

20. S poukazom na zmienené skutočnosti ústavný súd nezistil, že by napadnuté uznesenie krajského súdu signalizovalo príčinnú súvislosť s možným porušením

označených práv sťažovateľky, resp. že by krajský súd rozhodol o prerušení konania v rozpore so zákonom, teda aplikoval procesný predpis v rozpore s jeho ústavne súladnou interpretáciou. Ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2017